Օրագիրը կը հրատարակուի ամեն օր բացի կիւրակէ և տօն օրերէ։

Տարեկան գինն է Պոլսոյ համար կանխիկ 250 ղուրուշ, իսկ գաւառաց համար կանխիկ 21/2 Օսմ. ոսկի, զոր բաժանորդ գրուիլ ուզողներ կը պարտաւորին հոս կամ իրենք ուղղակի մեզ դրկել և կամ միջնալ գումարը հաւաքելու համար Պօղոս Մկրտչեան։

Օրագրոյն հատը 1 ղուրուշ կը ծախուի։

Յանուցման տողը առաջին անգամի համար 3 ղրշ. երկրորդին 2 ղրշ. և աւելի անգամներու համար ուրիշ տարկուփուն կըլայ։

Նամակը և ուրիշ գրութիւնք պէտք է ղրկել Ֆինճանճըար Եօղունճը Եաւուշեան խան 4 թիւ սենեակը, Օգոստն Թօճասարեան անուն։

ՕՐԱԳԻՐ

Պ. ՊՕԼՍԱՅԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՓԵՏՈՏՐԱԿԱՆ

ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ 4289 ՐԼՊԻՒ Լ.ՎՒԼԼ. 27 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 23 ՄԱՅԻՍ 1872 ՄԱՐԳԻՆ 15 ԱՒԱՖՐԱՆԱԿ ՅՈՒՆԻՍ 1 ԹԻՒ 703

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 23 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՓԱԿԱՆ

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիական Թերթերը ազգային ժողովոյ հանրապետական մասին պլսաւորներուն առորագրութիւնը կրող յայտարարութեան մը պատճէնը կը հրատարակեն։ Այդ գրութեան լեզուն ծանր և արդի կառավարութեան համար, ոսպառնադի կառավարութեան համար, ոսպառնական է։ ոակայն և այնպէս կը հերքէ այն կարծիքը թէ հանրապետականք ալ Ծօն Գարլօսի կ'ոգևակցին Ամէտէ Թագաւորին գահը տապալելու համար։ Յայտարարութեան հեղինակները կը յայտնեն նաև թէ իրենց սկզբանց բոլորովին հակառակ կուսակցութեան մը հետ դաշնակցած թիւն մը և կամ համաձայնութիւն մը չ'են կըրնար ունենալ։

Ահաւասիկ յիշեալ յայտարարութիւնը։

Դաշնակից հանրապետականք,

Տագնապալից ժամանակներու մէջ կը պանուինք այժմ, ապագան առկէ նաւազ չի պիտի ըլլայ։ Գարլոսեանք Ազգային ժողովը թոզելով պատերազմի դաշտը ընտրեցին, գահընկէց եղող ցեղին վերստին իգահ բարձրանալը սպառնական է մեզ։ կառավարութիւնը մեր աղատութիւնները նուազեցնելու համար կերգծաւոր փարձեր կ'ընէ։ Ոչ թէ իազգութեան այլ պատերազմի կը մղեն զմեզ։

Իրօք այս վիճակին մէջ պարտ է մեզ հանդարտութեամբ ու կանխատեսութեամբ ապրիլ։ Մենք աւելի զօրաւոր ենք մեր պաշտպանած դաղափարներովը քան թէ մեր զօրաց թուովը։ Միապետական կուսակցութեանց կեղծ պատեհ առթիւ միջամտելով կրնանք չուտով ազատութիւնը փրկել ու հանրապետութիւնը հաստատել, բաւական է որ դիանանք ինքզինքնիս պատրաստել ու մեր անհամերաութիւնը չափաւորել։

Ցեղափոխութիւնը հաստատուն կերպարանք մը առնելէ և միանգամայն իր վախճանին հասնելէ չատ հեռի է։ Ոչ առնձնական նոր իրաւունքը ոչ ալ նոր միապետութիւնը, հաստատ հիմ մը չ'են ունեցած սպանիական ժողովրդին մէջ։ Ամենայն ինչ առժամանակեայ կը թուի, ինչպէս էր երբեմն Սալոյայի ներդաստանին գահակալութենէն առաջ։ Ցեղափոխութիւնը տակաւին իր վերջին պատերազմը չ'ունաւ, պէտք է որ մենք ևս պատերազմի պատրաստուինք։

Այդ պիտի ըլլայ նորակազմ վարիչ յանձնաժողովոյն պաշտօնը։ Զայդ իգլուխ հանելու համար ձեր ամենուդ ջանգութեանը, ամենուդ խոհեմութեանն ու զօրութեանը կը կարօտինք։ Մեր կուսակցութեան ընթացքէն կախումն ունի, դէթ մեծաւ մասամբ Սպանիոյ ճակատագիրը։

Այս ընթացքը որոյ պիտի հետևինք այսօր չատ յայտնի է. ոչինչ կը փոփոխէ ըզմեզ Գարլոսեանոյ հետ, չենք ու չենք կըրնար դաշնակից ու համամիտ ըլլալ կուսակցութեան մը հետ որ մեր սկզբունքները կը մերժէ։ Բայց ի այն տեղական դէպքերէն որ մեր միջամտութիւնը կրնան պահանջել, չենք կրնար ոչ Ծօն Գարլոսի փառը պաշտպանել և ոչ ալ Ամէտէի դիրքին ներքև կռուելու հաւանութիւն տալ։

Հա՛ նրապետականք,

Հանրապետութեան դիրքերուն տակ միայն պարտ է մեզ կռուիլ ու մեռնիլ։

Ազատութիւնն ու հայրենիքը ի սրտէ սիրող բոլոր Սպանիացիք պարտին այս դիրքերուն չուքին տակ քայլել։

Հրապարիչ քաղաքականութեան մը հետևինք։ ցրուենք այն կանխակալ կարծիքները զոր կիրքն ու երկիւղը ծնան մեզ դէմ։ կրկինք բիւր անգամ թէ մեր դաղափարաց դործադրութեամբը արևնայեղ յեղափոխութեանց երկար չրջանին վախճանը պիտի տեսնենք, և մեր լատգոյն կազմութեան ու երկրին ապակցութեանը վրայ վստահ, ամենահաստատ հանրապետութիւն մը պիտի հիմնենք։

Էմիլիո Գասթելար, Ֆիկերաս
Բիսկ–Մարկալ եւլն։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Լիպերթէ Լրագրոյն հետևեալ պատմութեանը նայելով Սպանիոյ Ամէտէ Թագաւորը անտարբեր կը գտնուի երկրին ապագային վրայ պատահած անցքերուն նկատմամբ։

Զօրապետ Ռէյ որ Զապալոյէն առաջ Սպանիոյ պատերազմի պաշտօնեայ ըլլալով հրաժարած էր, իր ընտանեօքը Սիուտա–Ռեալ քաղաքը բնակութիւն հաստատել ուզելով՝ հարկ համարեց Ամէտէ Թագաւորին ներկայանալով մատուցանել իր յարգանքը։

— Տէ՛ր արքայ, ըսաւ զօրապետը, կը մեկնիմ Մատրիտէն, և երկնակէ եմ որ բաժնուած միջոցիս կարող կ'ըլլամ Ձեր վեհափառութեան մատուցանել իմ յարդանացս հաւատքն։

— Ի՞նչ, կը մեկնի՞ք զօրապետ, պատասխանեց Թագաւորը, այդ անկարելի է։ Իրաց այս վիճակին մէջ չի կրնար բըլալ որ Մատրիտէն երթիք. ազգային ժողովը պիտի դումարի. և ձեր հոս ներկայութիւնն ալ խիստ հարկաւոր է, վասն զի պատերազմի պաշտօնատունը Գարլոսեանն ապստամբութեանը պատճառաւ շատ դբաղեալ է և ձեր բացակայութեան միջոցին դործերը երեսի վրայ պիտի ձգան։

— Ներեցէք որ յ'ընդհատեմ ձեզ, տէ՛ր արքայ, ըսե իմ բացակայութենս դործոց ընթացքը չի պիտի փոխե բնաւ, զանի մը օրէ ի վեր, արդէն հրաժարական տուած ըլլալով, Ձեր վեհափառութիւնը բարեհաճած էր զայն ընդունելու և ինձ յաջորդ կարգած էր զօրապետ Զապալոյն։

Յայնժամ Թագաւորը փուխմց պատասխանեցաւ։

— Ներեցէք իմ տեսչադրութեանս, զօրապե՛տ, բոլորովին մոռցած էի ես թէ դաշտ պատերազմի պաշտօնէութենէ հրաժարած էիք, այս մտադրութիւնս նեբելի է, որովհետև քաղաքականութեամբ չ'եմ զբաղիր բնաւ։

— — —

Մարիս Ալֆն Դինց–Գօլիճի նպաստելու համար Լօտարայի մէջ տեղի ունեցած ժողովրդային դումարման մը մէջ Գ. կլատսթըն ճառ մը արտասանելով, հաստատել ջանաց թէ բարձրագոյն դատարանին հիմը կրօնն է։ Մէկ կողմանէ սկեպտիկական դիտութեան մը, և միւս կողմանէ մէկ քանի քահանաներու պահանջումներէն յառաջ եկած վտանգները մի առ մի թուեց։ Պապական անսխալականութեան վարդապետութիւնը ակնարկելով ըսաւ թէ ասկ մշանկնաւոր պատերազմի հրատարակութեան մը կը նմանի ընդդէմ յառաջդիմութեան։

— — —

Զուիցերիոյ սահմանադրութեան վերաքննութեան առնուելու խնդիրը, դաշնակցութեան բոլոր նահանգներու բնակչոյ ընդհանուր քուէին ներկայացուած ըլլալով, սահմանադրութեան անփոփոխելի մասը պահանջող մասը այս անգամ 5.970 ձայնի մեծամասնութիւն չհաւելով, վերաքննութեան խնդիրը մերժուեցաւ։

— — —

«Բալ Մալ Կազէթ» կը յանուցանէ թէ Պանարաթեանց Պօրտոնմաուսի մէջ ունեցած մեծ կալուածը ծախուելու վրայ է։ Ցիշեալ լրագրոյն տուած տեղեկութեանը նայելով այդ չէնքը նշանաւոր է իր մէջ պատահած դեհանափորներուն համար։ Ժողէֆ Պոնապարթ հոն գնացած առենը իտալիայէն ու Սպանիայէն անբաւ գանձեր փոխադրած է։ Այն անհամար գետնափորներուն չինութեան գլխաւոր նպատակը կը համարին Պոնապարթեանց դէմ յարձակողական ցոյցեր եղած ժիջոցին հոն պահպանելու։

ԱՆՐԲԻՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՆ ՇԱՀԸ

Ժողովրդի մը բոլն և ամենամեծ չահը՝ իր իսկական չահը ինքնին ճանաչելն է։ Ասոր կը չտնդի ժողովրդեան բոլոր ջանքն ու նպատակը, առ այս պէտք է չանգի նաև կառավարութեան մը առ ժողովրդին ունեցած հայրական խնամոյ բոլն ուղին ու նպատակը, զի կառավարութիւն ըստեղծը ոչ այլ ինչէ բայց եթէ ժողովրդեան մը հասարակական չահերը բնաւորութեանց կամ պնդմանց դէմ պաշտպանելու չատուկ զօրաւոր մարմին կամ իչխանութիւն. իչխանութեան արուած ամէն տարբեր սահման մը՝ կառավարութեան և ժողովրդեան մէջ տեղը եղած բնական, հնարաւոր և բանական չարաբերութեանը եղծանելը կը նշանակէ։

Ցաւալի, նոյնանանգամ առաւել կամ նուազ ընդարձակ իչխանութեան, այն է հանրութեան մը չահուցը վրայ հսկելու և կառավարելու պաշտօնի կոչուած անձինք դրեթէ միչտ և ամէն անգամ «ժողովրդեան չահը» իրենց բերնին նշանաբանն ըրած են։

Բայց երբ մէկ կողմէն զայդ անդադար կը չեղչեղուի, մինդեռ միւս կողմէն դրեթէ անփոյթ կը կենան ժողովրդեան ինչ ըլլալը նոյն իսկ ժողովրդին չահուն ինչ ըլլալը նոյն իսկ ժողովրդին ծանօթացնելու, բնականաբար կը հետևի այսպէս թէ այդ մարդիկը՝ այդ իչխանաւորները զայդ բառը չարաչունակ դործածելով ստիպուած են ո՛չ թէ ժողովրդեան չահը իրօք պաչտպանելու նախանձախնդրութենէն, որչափ առաւել իրենց իչխանութիւնը կարելի եղածին չափ երկար չարաչունակելու համար հանրութեան վրատահութիւնը դրաւելու իրը պատրուակ կամ միջոց մը ըմբռնելէն։ Զի ժողովրդեան մը ճչմարիտ և դլխաւոր չահը իր իսկ չահուցը ինչ ըլլալը դիտնալն ու ճանչնալն է։ Ով որ անփոյթ է այս մասին, անփոյթ է նաև ժողովրդեան չահուն։

Կառավարութիւն մը՝ ընդհանուրին հասարակական չահերը պաչտպանելու մասին ունեցած պարտաւորութիւնը անթերի և դոհացուցիչ կերպով կատարելու համար, հարկ է որ պէտք եղածին չափ զօրաւոր լինի. և կառավարութեան մ'ալ զօրութիւնը բարկացնող տարրերը ոչ այնչափ ժողովրդեան թիւին ու հարստութեան քանակութիւնն է՝ որչափ որ իր իսկ չահուն վրայ լաւ հմտութիւն ու դաղափար ունեցող, վերջապէս իր չահուցը վրայ լուսաւորեալ ժողովուրդ մը ունենալն է։ ժողովուրդ մը որ իր չահերը լաւ կը ճանչնէ, որ իր չահերուն վրայ լուսաւորեալ է, այնպիսի բարոյական զօրութիւն մը համբարած կը համարուի որ բնաւ չպատուիր։ կառավարութեան մը նիւթական զօրութիւնը, ընչաւարդ մեծագումար հարստութեանը կը նմանի, որ բազմին մէկ ձախողուածովը մէկ վայրկեան մէջ կ'անհետի ու կ'ոչնչանայ, և որոյ վերստին երբէք կարելի չէ՛ վստահիլ։

Ինչպէս բարոյական հարստութիւնը, նոյնպէս ալ բարոյական զօրութիւնն է միայն, որ ամեն ձախող արկածից և պատահարաց հակառակ անդրդուելի կը մնայ ժողովրդեան մը մէջ, և որ իսկ մարդն ու առիդնչն է նիւթական զօրութեան։ Ուստի և կառավարութիւն մը իրօք զօրաւոր ընելու համար՝ նախ պէտք է ժողովուրդը բարոյապէս զօրաւոր ընելու աչխատիլ։

Ըսինք թէ ժողովուրդ մը բարոյապէս զօրաւոր ընելու համար՝ զայդ իր իսկ ընդհանուր չահուցը վրայ լուսաւորել հարկ է։ և այս իսկ է ժողովրդի մը քաղաքական դաստիարակութիւնը։ Իր չահուցը վրայ ապէս ու անհմուտ ժողովուրդ մը՝ խնամակալութեան մը ձեռքը յանձնուած անչափահասդաղի մը կը նմանի, որ՝ի սկզբան կը թողուս որ իր չահերը առանց իր գիտութեանը յանձանձուին ու մատակարարուին, բայց երբ իր տղայութեանը միջոցին, իր չահերը դործածելու ու պահպանելու համար պէտք եղած ուսումն ու կրթութիւնը իրեն չը տրուի. կամ ժամանակ մը յորում ինքզինքը բաւական զօրաւոր ու չափահաս նկատելով, իր չահուց տեսչութիւնը խնամակալութեան ձեռքէն կորզելով իր կամացը ենթարկել կ'ուզէ, և այն առեն՝ քան որում՝ կանխաւ այդ մասին պէտք եղած կրթութիւնը չէ առած, խնամակալութիւնը ցաւօք կը հարկադրի տեսնելու որ իր հոգաբարձութեանը յանձնուած տղան յանձնապաստանութեամբ իր չահերը չաս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԱՐՁԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ՍՈՎԵՏԻ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Խորհրդի նախագահության 1941 թվականի հոկտեմբերի 31-ի նիստում քննության առնելով Հայկական ՍՍՀ Նախարարների Սովետի առաջարկությունը՝ Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Խորհրդի նախագահությունը որոշում է.

1. Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Խորհրդի նախագահության 1941 թվականի հոկտեմբերի 31-ի նիստում քննության առնելով Հայկական ՍՍՀ Նախարարների Սովետի առաջարկությունը՝ Հայկական ՍՍՀ Գերագույն Խորհրդի նախագահությունը որոշում է.

Հետևյալ ծանուցումները ամեն անգամ տպելու համար վճարվում է 1 ռուբլի։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ

Ես ներքո ստորագրյալս հայտնում եմ, որ ինձ պատկանող Ալաշկերտի գավառի Ղարաքիլիսա գյուղում գտնվող ջրաղացը, որ ունի 2 քար, 1 ալյուրի քար, 1 կաթնի քար, 1 կոճղի քար, 1 ձեթի քար, 1 ձավարի քար, 1 ալրաղաց, 1 ձեթի ճնշիչ, 1 ձավարի ճնշիչ, 1 ալրաղացի ճնշիչ, 1 ձավարի ջրաղաց, 1 ձեթի ջրաղաց, 1 ալրաղացի ջրաղաց, 1 ձավարի ջրաղացի ճնշիչ, 1 ձեթի ջրաղացի ճնշիչ, 1 ալրաղացի ջրաղացի ճնշիչ

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՈՐԻՉՈՆ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԵՐԿԱՅԻԼԱԿԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1809

A. D.

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

INSURANCE COMPANY

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎ

ԼՈՆԴՈՆ

ՄԱՅԻՍ 1 ին 1872

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց Գումարը	3·091·910
Ընդհանուր Ապահովագրութեանց Գումարը	2·000·000
Վճարեալ Գումար	(մլն. ֆրանկ)
Ընդհանուր Եկամուտը Ամսուան մէջ	900·000

Հաստատուած է 1809 թուականին . Իր առաջին վճարած 62½ տոկոս դիւիդէնտէն ետքը ամէն տարի վճարած է 10 տոկոս դիւիդէնտ , եւ ընդհանուր գումարով 2·000·000 ֆրանկ վճարած է իր ապահովագրեալներուն :

Ունի Ընդհանուր Գործակալ մը Պոլսոյ մէջ , որ ունի իր տակ Գործակալներ Գաղատիոյ , Պրուսայի , Սմիւռնիոյ , Պէյրութի , Ալեքսանդրիոյ , Պոմպէյի , Գալքութայի , Հոնկ-Կոնկի , Շանկհայի , Եոքոհամայի , Նիւ-Եորքի , Սան-Ֆրանսիսքոյի , Մելպուռնի , Սիտնէյի , Ատելայտի , Նիւ-Զելանտի , Ֆիճիի